

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: K. V., narozen dne
bytem

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2016, č. j. MPSV-2016/129607-920, sp.
zn. SZ/MPSV-2016/105106-920,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 6. 2016, č. j. MPSV-2016/129607-920, sp. zn. SZ/MPSV-2016/105106-920, **s e z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků řízení **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení

Žalobou ze dne 17. 8. 2016 doručenou Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) dne 18. 8. 2016 žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2016, č. j. MPSV-2016/129607-920, sp. zn. SZ/MPSV-2016/105106-920 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Jihlavě, kontaktní pracoviště Bystřice nad Pernštejnem, ze dne

3. 5. 2016, č. j. 100021/16/ZR, sp. zn. 5152-16-ZR (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o příspěvek na zvláštní pomůcku – Speciální programové vybavení pro edukaci a reedukaci sluchu umožňující nácvik mluvení, odezírání nebo zrakové řeči. Prvostupňový správní orgán své rozhodnutí odůvodnil tím, že příslušná aplikace „Chytré ucho“ je používána prostřednictvím mobilního telefonu a spočívá v překladu mluveného slova do jeho psané podoby, včetně přijímání a signalizace zvuků různého druhu. Na základě těchto skutečností dospěl k závěru, že daná pomůcka není zvláštní pomůckou, na kterou by byl ze zákona poskytován příspěvek, neboť neslouží přímo k nácviku mluvení, odezírání nebo znakové řeči, ale přepisuje mluvený projev do psaného textu a obsahuje další signalizační funkce, aniž by vykazovala znaky speciálního programového vybavení (aplikace do telefonu, programy do osobního počítače) pro edukaci a reedukaci sluchu umožňující nácvik mluvení, odezírání nebo znakové řeči ve smyslu části III. odst. 1 písm. c) přílohy č. 1 vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „vyhláška“), a nejedná se ani o pomůcku srovnatelnou ve smyslu ust. § 9 odst. 13 a 14 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením“).

Prvostupňové rozhodnutí žalobce napadl dne 18. 5. 2016 odvoláním, v němž uvedl, že daná aplikace umožňuje okamžitým přepisem mluvené řeči kontrolu předávaných informací. Její funkci pak přirovnal k dvoujazyčné knize, v rámci které dochází k vzájemnému srovnávání mateřského a cizího jazyka, což umožňuje kontrolu správnosti porozumění textu. Současně doplnil, že aplikace může sloužit rovněž k procvičování správné výslovnosti bez asistence logopeda nebo jiné slyšící osoby. Nad rámec uvedeného dále žalobce proti posudkovému hodnocení doplnil, že nerozumí žádnému zvuku, pročež v komunikaci používá znakovou řeč.

II. Napadené rozhodnutí

Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí předně zrekapituloval obsah spisu a dosavadní průběh řízení, přičemž následně uvedl, že z lékařského posudku vypracovaného Okresní správou sociálního zabezpečení Žďár nad Sázavou (dále jen „OSSZ Žďár nad Sázavou“) ze dne 19. 4. 2016, vyplývá, že žalobce je osobou s těžce sluchovým postižením ve smyslu ust. § 9 odst. 1 a 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, čímž u něj není vyloučena možnost přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku ve smyslu speciálního programového vybavení pro edukaci a reedukaci sluchu, které umožňují nácvik mluvení, odezírání nebo znakové řeči, popř. ve smyslu srovnatelné pomůcky podle ust. § 9 odst. 13 a 14 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.

Ve vztahu k odvolací námitce se pak žalovaný zabýval otázkou, zda lze aplikaci „Chytré ucho“ považovat za zvláštní pomůcku či pomůcku srovnatelnou ve smyslu výše citovaných ustanovení zákona a podzákoného právního předpisu. V tomto kontextu uvedl, že z internetových stránek společnosti Unie neslyšících Brno, sociální podnik, s.r.o., vyplývá, že daná pomůcka se skládá z aplikace „Tlumočnick do kapsy“ a mobilního telefonu s připojením k internetu. Funkčnost přístroje pak spočívá v přepisu mluveného slova do jeho psané podoby, včetně schopnosti rozlišit zvuky různého druhu, jako zvuk bytového zvonku, pevné telefonní linky atd. Na základě těchto skutečností pak žalovaný dospěl ve shodě

s prvostupňovým správním orgánem k závěru, že se nejedná o aplikaci sloužící k nácviku mluvení, odezírání či znakové řeči podle části III. odst. 1 písm. c) přílohy č. 1 vyhlášky, a ani o pomůcku srovnatelnou.

III. Žaloba

Žalobce v žalobě namítal, že aplikace „Chytré ucho“ nejen naplňuje předpoklady stanovené právními předpisy na speciální programové vybavení ve smyslu části III. odst. 1 písm. c) přílohy č. 1 vyhlášky, ale také umožňuje přístup ke vzdělání a k pracovnímu uplatnění. Stejně tak žalobce nesouhlasil se závěrem správních orgánů, že danou aplikaci nelze použít ve vztahu k edukaci a reedukaci sluchu nácvikem mluvení, odezírání nebo znakové řeči. Podle názoru žalobce aplikace naopak umožňuje díky okamžitému přepisu mluvené řeči kontrolovat správnost odezíraných informací, a to na stejném principu, na jakém fungují dvoujazyčné knihy. Současně žalobce poukázal na skutečnost, že je možné aplikaci používat také k nácviku správné výslovnosti bez asistence logopeda či jiné slyšící osoby. Podle jeho názoru není podstatné, že aplikace má mnoho dalších funkcí, což je nevyhnutelný důsledek modernizace společnosti a souvisejícího vývoje technologických zařízení. Z toho důvodu žalobce považuje napadené a prvostupňové rozhodnutí za nezákonné, neboť byla vydána na základě nedostatku informací o dané aplikaci, tedy na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Proto žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

Žalovaný v rámci svého vyjádření v zásadě pouze zrekapituloval průběh správního řízení a obsah napadeného rozhodnutí a žaloby. V tomto kontextu připomněl, že ze strany správních orgánů nedošlo ke zpochybnění zdravotního stavu žalobce či skutečnosti, že má v tomto ohledu nárok na přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku ve smyslu příslušných ustanovení zákona a prováděcího právního předpisu. Žalobcem požadovaný příspěvek však nelze dle názoru správních orgánů přiznat ve vztahu k aplikaci „Chytré ucho“, neboť s ohledem na údaje uvedené na předložené faktuře a internetových stránkách poskytovatele nesplňuje parametry stanovené pro speciální programové vybavení pro edukaci a reedukaci sluchu vymezené v části III. odst. 1 písm. c) přílohy č. 1 vyhlášky, ani se nejedná o pomůcku srovnatelnou. Z těchto důvodů žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

Ve správním spisu se mimo jiné nachází formulářová žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku ve smyslu speciálního programového vybavení ze dne 2. 3. 2016 a posudek o zdravotním stavu Okresní správy sociálního zabezpečení Žďár nad Sázavou ze dne 19. 4. 2016, podle kterého je žalobce osobou mající těžké sluchové postižení ve smyslu ust. § 9 odst. 1 a 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, přičemž jeho stav nevylučuje přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku. Dále je ve správním spisu založena kopie zálohové faktury vystavené dne 29. 2. 2016 společností Unie neslyšících Brno, sociální podnik, s.r.o., na jméno žalobce, a to na zaplacení částky 59 100 Kč za Speciální programové vybavení pro komunikaci v prostředí a ve znakové řeči, aplikaci „Chytré ucho“, licenci programu Megaword pro mobilní aplikaci, „Tlumočnick do kapsy“, včetně instalace, aktualizací na dobu 5 let a technické podpory.

VI. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. bez nařízení ústního jednání.

Žaloba je důvodná.

Krajský soud předně uvádí, že příspěvek na zvláštní pomůcku lze přiznat pouze při kumulativním splnění zákonem stanovených podmínek. Předně může být podle ust. § 9 odst. 1 a 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením přiznán pouze osobě, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení anebo těžké zrakové postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku. Zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, včetně případných kontraindikací, je poté vymezeno v části I. a II. přílohy tohoto zákona. Kromě výše uvedených požadavků na žadatele se dále musí jednat pomůcku, která je v souladu s ust. § 9 odst. 13 a 14 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením explicitně uvedena v seznamu zvláštních pomůcek uvedených v prováděcím právním předpisu, resp. v příloze č. 1 výše uvedené vyhlášky.

Krajský soud tedy ve vztahu k projednávané věci předně připomíná, že mezi procesními stranami není předmětem sporu, že žalobce je osobou, která má těžké sluchové postižení ve smyslu ust. § 9 odst. 1 a 4 ve spojení s částí I. odst. 3 písm. b) přílohy zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, tzn. oboustrannou praktickou hluchotu, ztráta sluchu při tónové audiometrii v rozsahu 70 - 90 dB, zbytkový sluch se ztrátou slyšení 85 - 90 %, sluchově postižený je schopen vnímat zvuk mluvené řeči jen se sluchadlem, ale rozumí jí jen minimálně (z 10 - 15 %), přes používání kompenzační pomůcky nebo po implantaci kochleární nebo kmenové neuroprotézy. Jeho zdravotní stav tedy nevylučuje přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku, jak jednoznačně vyplývá z posudku OSSZ Žďár nad Sázavou ze dne 19. 4. 2016, který je ve správním spisu založen.

Žalobce proto v žalobě pouze namítal, že aplikace „Chytré Ucho“, na níž žádal dle příslušných právních předpisů příspěvek, splňuje požadavky kladené na zvláštní pomůcku ve smyslu části III. odst. 1 písm. c) přílohy č. 1 vyhlášky, neboť garantuje funkce spočívající v přepisu mluveného slova do jeho psané podoby, čímž umožňuje kontrolu odezírání informací. Kromě toho ji lze využít jako výukovou pomůcku k procvičování správné výslovnosti, a to bez asistence logopeda či jiné slyšící osoby. S ohledem na tyto skutečnosti se žalobce neztotožnil se závěry správních orgánů, že se nejedná nejen o zvláštní pomůcku podle výše citovaného právního předpisu, ale ani pomůcku srovnatelnou. Podle názoru žalobce nevycházely správní orgány při rozhodování z dostatečných informací o dané aplikaci, neboť nedostály své zákonné povinnosti zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou dány důvodné

pochybnosti. V tomto ohledu se krajský soud s argumentací žalobce částečně ztotožňuje. Podle jeho názoru je totiž nutné vycházet ze skutečnosti, že řízení o přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku se kromě zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením subsidiárně řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Ten ve svém ust. § 3 zakotvuje jednu ze základních zásad činnosti správních orgánů, spočívající v tom, že musí být rozhodnutí vydána na základě skutkového stavu, který byl zjištěn bez důvodných pochybností.

V projednávané věci odůvodnil prvostupňový správní orgán zamítnutí žádosti žalobce o příspěvek na pořízení aplikace „Chytré ucho“ s odkazem na to, že se nejedná o zvláštní pomůcku ve smyslu části III. odst. 1 písm. c) přílohy č. 1 vyhlášky, ani pomůcku srovnatelnou, neboť ji nelze podřadit pod speciální programové vybavení (aplikace do telefonu, do osobního počítače) pro edukaci a reedukaci sluchu, jelikož kromě překladu mluveného slova do jeho písemné podoby a signalizace různých zvuků přímo neumožňuje nácvik mluvení, odezírání nebo znakové řeči. S tímto závěrem se dále ztotožnil rovněž žalovaný, přičemž současně v rámci popisu funkce aplikace „Chytré ucho“ v obecné rovině odkázal na internetové stránky poskytovatele dané aplikace, a to společnost Unie neslyšících Brno, sociální podnik, s.r.o. Krajský soud k tomu uvádí, že ve vztahu k povaze a funkčnosti aplikace „Chytré ucho“ nebylo ve správním řízení kromě založené faktury provedeno žádné dokazování, přičemž prvostupňový správní orgán se omezil na pouhé a v zásadě ničím nepodložené konstatování, že daná aplikace neslouží k edukaci a reedukaci sluchu prostřednictvím nácviku mluvení, odezírání nebo znakové řeči, přičemž tak není ani pomůckou srovnatelnou se speciálním programovým vybavením ve smyslu části III. odst. 1 písm. c) přílohy č. 1 vyhlášky. K odstranění tohoto nedostatku pak nepřispěl ani žalovaný, který se v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí omezil na pouhé rekapitulování dosavadního průběhu správního řízení a obsahu zákonných ustanovení, přičemž v zásadě převzal popis funkčnosti dané aplikace od prvostupňového správního orgánu. Přidanou hodnotou odůvodnění napadeného rozhodnutí je neurčitý odkaz na internetové stránky poskytovatele aplikace „Chytré ucho“. Není tedy patrné, z jakých konkrétních podkladů správní orgány při svém rozhodování a posouzení povahy daného zařízení vycházely, přestože to byla právě otázka jeho funkčnosti (účelu použití), která byla mezi účastníky sporná a která je ve vztahu k posouzení oprávněnosti žádosti žalobce o příspěvek na zvláštní pomůcku z pohledu kvalifikace jako „zvláštní pomůcky“ zcela rozhodující.

Přestože žalobce v této souvislosti porušení svých procesních práv nenamítal, krajský soud dále pouze *obiter dictum* uvádí, že je právem každého účastníka řízení, aby měl podle ust. § 36 odst. 3 správního řádu možnost vyjádřit se ke všem podkladům, ke kterým bude při vydání rozhodnutí přihlíženo. Za dostatečné pak nelze považovat pouze formalistické poučení účastníka řízení v jakémkoliv stádiu řízení, ale je naopak třeba reflektovat podstatu a smysl daného ustanovení, zajišťujícího úplnou realizaci procesních práv účastníka řízení pouze za situace, pakliže je s podklady pro rozhodnutí a obsahem spisu seznámen v jeho konečné a dále nezměněné podobě. Tento závěr ostatně vyplývá také z rozsudku Nejvyššího správního soudu, který se k významu daného procesního práva účastníka řízení vyjadřoval například ve svém rozsudku ze dne 14. 11. 2003, č.j. 7 A 112/2002-36 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), ve kterém judikoval, že: „Smyslem § 33 odst. 2 správního řádu je umožnit účastníkovi řízení, aby ve fázi „před vydáním rozhodnutí“, tedy poté, co správní orgán ukončil shromažďování podkladů rozhodnutí, mohl uplatnit své výhrady, resp. učinit procesní návrhy tak, aby rozhodnutí skutečně vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Účastník řízení si sám nemůže učinit právně relevantní úsudek o

tom, kdy je shromažďování podkladů rozhodnutí ukončeno; z výzvy správního orgánu k seznámení musí být zřejmé, že shromažďování podkladů bylo ukončeno.“ (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2010, č. j. 2 Afs 107/2008 – 132).

V projednávané věci sice prvostupňový správní orgán žalobce výzvou ze dne 25. 4. 2016 poučil o jeho procesních právech ve smyslu již citovaného ust. § 36 odst. 3 správního řádu, nicméně je třeba připomenout, že klíčovým podkladem, ze kterého při posouzení funkčnosti předmětné aplikace výslovně žalovaný vycházel, byl až odkaz žalovaného na obsah internetových stránek poskytovatele předmětné aplikace. Tento podklad však není ve spisu v listinné podobě založen. Krajský soud v tomto ohledu poukazuje na to, že vychází-li správní orgán při zjišťování skutkového stavu věci z obsahu internetových stránek, musí takové důkazy přezkoumatelně označit (zdroj a datum pořízení) a založit v tištěné či elektronické podobě do správního spisu, neboť nejde o notoriety či skutečnosti známé správnímu orgánu z jeho úřední činnosti (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, čj. 1 As 33/2011-58). Z toho důvodu nelze považovat poučení prvostupňového správního orgánu za dostatečné, neboť bylo učiněno ještě před vydáním napadeného rozhodnutí, v rámci jehož odůvodnění vycházel žalovaný z podkladu, který ovšem nemá oporu ve správním spisu a k jehož obsahu se žalobce neměl možnost vůbec vyjádřit.

VII. Závěr a náklady řízení

Krajský soud je tedy přesvědčen o tom, že v řízení nebyl ze strany správních orgánů zjištěn skutkový stav, o němž nejsou dány důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), přičemž byla žádost o přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku ve smyslu aplikace „Chytré ucho“ zamítnuta pouze na základě prostého tvrzení o tom, že nesplňuje zákonem a podzákonným právním předpisem stanovené požadavky edukace a reedukace sluchu umožňující nácvik mluvení, odezírání nebo znakové řeči, které jsou na zvláštní pomůcky tohoto druhu kladeny, aniž by byl tento závěr založen na hodnocení potřebných podkladů založených ve správním spisu. Tento nedostatek pak nelze podle názoru krajského soudu zhojit pouze tím, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí bez bližšího určení odkázal na internetové stránky poskytovatele daného zařízení, aniž by navíc žalobci v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu umožnil vyjádřit se k jejich obsahu.

V navazujícím řízení tedy krajský soud žalovanému ukládá, aby opětovně a na základě dostatečných podkladů (kupř. vyjádřením výrobce zařízení či vyjádřením odborníka, in eventum znaleckým posudkem), se kterými se bude mít žalobce možnost řádně seznámit a vyjádřit se k nim, provedl v souladu s relevantní judikaturou správních soudů hodnocení funkčnosti a parametrů aplikace „Chytré ucho“, neboť se jedná o nezbytný předpoklad pro posouzení toho, zda se jedná o zvláštní pomůcku ve smyslu části III. odst. 1 písm. c) přílohy č. 1 vyhlášky, resp. zda lze žádosti žalobce o příspěvek na její pořízení vyhovět či nikoliv.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci měl plný úspěch ve věci žalobce, kterému však žádné náklady v souvislosti s předmětným řízením nevznikly, resp. žádné náklady neúčtoval. Žalovaný byl ve věci neúspěšný, pročez nemá na náhradu nákladů řízení právo. Proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 7. června 2018

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.